

TRGOVAČKO PRAVO

Dr. sc. Branko VUKMIR, dipl. iur.
Kratki komentar FIDIC-ove „Zelene knjige“ 3

OVRŠNO PRAVO

Mr. sc. Iris GOVIĆ, dipl. iur.
Ovrha na plaći u svjetlu izmjena
i dopuna novoga Ovršnog zakona 9

POREZNO PRAVO

Prof. dr. sc. Olivera LONČARIĆ-HORVAT
Elementarne nepogode u poreznom pravu 22

Dr. sc. Gabrijela MIHELČIĆ, dipl. iur.;
Mr. sc. Domagoj VUČKOV, dipl. iur.
Zastarjele porezne tražbine i njihovo osiguranje
založnim pravom na nekretninama (II. dio) 25

OBVEZNO PRAVO

Doc. dr. sc. Maja BUKOVAC PUVAČA; Josip BRKIĆ
Novi Zakon o zakupu i kupoprodaji
poslovnoga prostora – pregled novih
rješenja i starih nedorečenosti 29

Mr. sc. Jelena ČUVELJAK, dipl. iur.
O Zakonu o rokovima ispunjenja novčanih obveza 39

UPRAVNO PRAVO

Dr. sc. Alen RAJKO, dipl. iur.
Rezultati dvaju usporednih istraživanja
nacionalnih zakonodavstava i prakse
na području pristupa informacijama 44

Mr. sc. Mihovil RISONDO, dipl. iur.
Dvostupnost u rješavanju o pravima iz
mirovinskog osiguranja – povodom novog ZUP-a 47

Željko Dominis, mag. ing.
Mora li vlasnik stranog plovila biti na plovilu
u trenutku uplovljenja u teritorijalno more RH 51

TRGOVINA I USLUGE

Vlatka KUČEVIĆ, dipl. oec.; Marija KULAŠ, dipl. iur.
Zakon o trgovini – novele i prednosti 57

RADNO PRAVO

Renata PRAŽETINA KALEB, dipl. iur.
Mobing na radnom mjestu
i pravna zaštita žrtve zlostavljanja 61

**PRAVO EUROPSKE UNIJE
- EUROPSKE INTEGRACIJE**

Mr. sc. Nevenka ŠERHNORST, dipl. iur.
Europski sud za ljudska prava
– nadležnost *ratione temporis* 69

**TUMAČENJA I STAJALIŠTA DRŽAVNIH
TIJELA, TIJELA JEDINICA PODRUČNE
(REGIONALNE) SAMOUPRAVE
I JAVNIH USTANOVA**

MINISTARSTVO FINANCIJA 76

Porezna uprava 76

 Porez na dodanu vrijednost 76

 Porez na dohodak 81

 Porez na dobitak 81

 Drugi porezi, pristojbe i davanja 83

Carinska uprava 83

 Carine 83

MINISTARSTVO GOSPODARSTVA,
RADA I PODUZETNIŠTVA 98

MINISTARSTVO OBITELJI, BRANITELJA
I MEĐUGENERACIJSKE SOLIDARNOSTI 99

HRVATSKI ZAVOD ZA ZDRAVSTVENO OSIGURANJE 100

DOMAĆA SUDSKA PRAKSA 101

INOZEMNA SUDSKA PRAKSA I STAJALIŠTA 110

PITANJA I ODGOVORI 117

PREGLED novih propisa 121

SUMMARIES 124

PRAVO I POREZI

Časopis za pravnu i ekonomsku teoriju i praksu

Nakladnik: RRiF-plus – društvo s ograničenom odgovornošću za nakladništvo i poslovne usluge, d.o.o.
Zagreb, Vlaška 68

Direktor: Branimir MARKOTA; Savjeti i odgovori samo od 8,00 do 13,00 sati na telefon: 01/4699-111

PRETPLATA: 01/4699-760 – Suzana MIHALIĆ, fax: 01/4699-766. Tajništvo uredništva: 01/4699-700 – Ivana Larusso

NAKLADNIČKO VIJEĆE: Slavko BABIĆ, dipl. iur., akademik Jakša BARBIĆ, prof. dr. sc. Tomislav BORIĆ (Beč), dr. sc. Vlado BRKANIĆ, dr. Lothar BUBLITZ (Hamburg), dr. sc. Neven CIRKVENI, dr. sc. Zlatko ČESIĆ, dr. sc. Marijan ČURKOVIĆ, prof. dr. sc. Mihajlo DIKA, mr. sc. Andrija ERAKOVIĆ, dipl. iur., mr. sc. Zlatko FABIJANČIĆ, dipl. oec., prof. dr. sc. Vilim GORENC, mr. sc. Iris GOVIĆ, dipl. iur., mr. sc. Bojan HUZANIĆ, dipl. iur. (Linz), prof. dr. sc. Hrvoje KAČER, mr. sc. Josip KOŠ, dipl. iur., prof. dr. sc. Branimir LUKŠIĆ, prof. dr. sc. Nikola MIJATOVIĆ, prof. dr. sc. Deša MLIKOTIN TOMIĆ, mr. sc. Hrvoje MOMČINOVIĆ, dipl. iur., prof. dr. sc. Krešimir SAJKO, dr. sc. Hartmunt L. SCHWAB (Augsburg).
GLAVNI UREDNIK: prof. dr. sc. Vilim GORENC • UREDNICI: dr. sc. Vlado BRKANIĆ, mr. sc. Ljerka MARKOTA, dipl. oec., Damir PAVIČIĆ, dipl. iur. i Ante VIDOVIĆ, dipl. iur. Lektura: Ana MUNJIĆ, prof. Prijevod sažetaka na engleski: Dubravka PARIS, prof.

Die Steuerberaterkammer München und RRiF plus d.o.o. Zagreb haben eine Vereinbarung über die Zusammenarbeit und gegenseitiger Unterstützung ihrer Mietglieder geschlossen.

Komora poreznih savjetnika München i RRiF plus d.o.o. Zagreb sklopili su Sporazum o suradnji i pomoći za svoje članove.
Pretplata za 2011. iznosi 990,00 kn, a na tiskano i internetsko izdanje 1.320,00 kn • Cijena pojedinog primjerka časopisa prema internom cjeniku • Časopis izlazi mjesečno.

Žiro-račun: 2402006-1100033007

Za članke, crteže i oblikovanja objavljena u ovom časopisu sva su prava pridržana. Nedopuštena je objava, prerada, reproduciranje, umnožavanje, imitiranje i drugi način prenošenja bez suglasnosti nakladnika. Rukopise ne vraćamo.

Kompjutorski slog i prijelom: **EDiT** Zagreb, Vlaška 64; Tisak: Tiskara M.A.K. Golden, Zagreb **Porezni broj: 0355348** **OIB: 18376805890**

Redakcija ovog broja dovršena je 9. prosinca 2011.

RRiF-ova internetska stranica: www.rriif.hr RRiF-ova e-pošta: rriif@rriif.hr

CONTENTS

❑ COMMERCIAL LAW

- ✎ *Branko Vukmir, LL.D.*
Short Comment on FIDIC Short Form of Contract 3

❑ ENFORCEMENT LAW

- ✎ *Iris GOVIĆ, LL.M.*
Distraint on Salary in View of Amendments to New Distraint Act 9

❑ TAX LAW

- ✎ *Prof. Olivera LONČARIĆ HORVAT, ScD*
Natural Disasters in Tax Law 22
- ✎ *Gabrijela MIHELČIĆ, ScD;*
Domagoj VUČKOV, MSc
Lien on Real Estate as Security of Expired Tax Receivables (Part 2) 25

❑ LAW OF OBLIGATIONS

- ✎ *Assist. Prof. Maja BUKOVAC PUVAČA, ScD;*
Josip BRKIĆ
New Act on Rental and Sales of Business Premises – Overview of New Solutions and Existing Understatements 29
- ✎ *Jelena ČUVELJAK, LL.M.*
Act on Deadlines of Settlement of Cash Receivables 39

❑ ADMINISTRATIVE LAW

- ✎ *Alen RAJKO, LL.D.*
Results of Two Parallel Research of National Legislations and Practices in Field of Access to Information 44
- ✎ *Mihovil RIMONDO, LL.M.*
Two Instances in Decision Making on Rights from Pension Insurance – in View of New Act on General Administrative Procedure 47
- ✎ *Željko DOMINIS, MSc Eng*
Must Vessel Owner Be on Board upon Sailing into Territorial Waters of Republic of Croatia? 51

❑ TRADE AND SERVICES

- ✎ *Vlatka KUČEVIĆ, BSEc; Marija KULAŠ, LLB*
Trade Act – New Provisions and Advantages 57

❑ LABOUR LAW

- ✎ *Renata PRAŽETINA KALEB*
Mobbing at Work and Legal Protection of Victim of Mobbing 61

❑ EUROPEAN UNION LAW - EUROPEAN INTEGRATIONS

- ✎ *Nevenka ŠERNHORST, LL.M.*
European Court of Human Rights – Authority Ratione Temporis 69

❑ INTERPRETATIONS AND ATTITUDES OF STATE BODIES AND UNITS OF LOCAL (REGIONAL) SELF-GOVERNMENT AND PUBLIC INSTITUTIONS

- ✎ MINISTRY OF FINANCE 76
Tax Administration 76
- Value Added Tax 76
- Income Tax 81
- Profit Tax 81
- Other taxes, duties and contributions 83
Customs administration 83
- Customs Tariffs 83
- ✎ MINISTRY OF ECONOMY,
LABOUR AND ENTREPRENEURSHIP 98
- ✎ MINISTRY OF FAMILY, VETERANS' AFFAIRS AND
INTERGENERATIONAL SOLIDARITY 99
- ✎ CROATIAN INSTITUTE FOR HEALTH INSURANCE 100

- ❑ DOMESTIC COURT PRACTICE 101
- ❑ FOREIGN COURT PRACTICE AND ATTITUDES 110
- ❑ QUESTIONS AND ANSWERS 117
- ❑ SURVEY OF NEW REGULATIONS 121
- ❑ SUMMARIES 124

Telefonski broj za savjete: 01/4699-111

Da biste uspostavili vezu s našim savjetnicima potrebno je imati telefon s tonskim biranjem jer sustav ne podržava pulsno biranje. Pristup savjetnicima ostvaruje se na sljedeći način:

- Poslije uspostavljanja veze biranjem telefonskog broja **01/4699-111** čuje se pozdravna poruka:
"Dobili ste savjetnike RRIF-a. Ako ste pretplatnik, na telefonskom aparatu birajte broj 1, a ako niste – usluge savjetnika možete dobiti na broj 060/60-20-60.
Biranjem broja 9 dobit ćete našu pretplatu."
- Ako izaberete broj 1, slijedi poruka:
"Unesite svoj PIN" – PIN ima sedam znamenki i nalazi se na računu za plaćenu pretplatu, na desnoj strani, iznad Vašeg naziva
- Zatim slijedi poruka:
"Molimo odaberite područje:
1. Računovodstvo, porezi i financije,
2. Plaće i doprinosi
3. Radno i trgovačko pravo
4. Proračun, proračunski korisnici i neprofitni
9. Pretplata i ostale obavijesti"
- Po uspostavljenoj vezi, korisnik razgovara sa savjetnikom. Ako su svi savjetnici trenutno zauzeti, dobit ćete poruku:
Svi savjetnici su zauzeti, trenutak molim, a razgovor počinje kada se oslobodi jedan od savjetnika.
- Ako ste iskoristili sve gratis minute za tekuću godinu (s osnove pretplate na RRIF – 40 minuta i s osnove pretplate na Pravo i poreze – 20 minuta), čut ćete poruku:
"Iskoristili ste sve plaćene i gratis minute savjeta. Usluge naših savjetnika možete koristiti pozivom na broj 060/60-20-60. Prespajamo Vas u našu pretplatu." U odjelu pretplate dobit ćete sve potrebne informacije u vezi s doplatom minuta, a o tome možete pročitati u časopisu Pravo i porezi, br. 9/05. i časopisu RRIF, br. 10/05.
- Opći uvjeti korištenja savjeta objavljeni su u časopisu Pravo i porezi, br. 9/05. i časopisu RRIF, br. 10/05.
- Na telefonski broj 060/60-20-60 savjeti se mogu dobiti bez uporabe PIN-a, (za pozive iz fiksne mreže svaka započeta minuta poziva naplaćuje se **6,88 kn** (PDV uključen); za pozive iz mobilne mreže svaka započeta minuta poziva naplaćuje se **8,28 kn** (PDV uključen).
- U dane održavanja seminara savjetnici rade u smanjenom broju pa molimo za razumijevanje.

Naime, moguće je da su stranke ugovorile rokove ispunjenja novčane obveze sukladno odredbama ZRINO-a, ali druga strana nije uredno ispunila svoju obvezu pa dužnik novčane obveze odbija ispunjenje zbog neispunjenja ili neurednog ispunjenja druge ugovorne strane. Pritom će vjerojatno biti jasni slučajevi kada vjerovnik (novčane obveze) vrati račun uz obrazloženi prigovor, ali u praksi postoje i slučajevi kada su mane ispunjenja postale vidljive nakon što je zaprimljen račun³² pa onda dužnik (cit. obveze) traži svoja prava na temelju postojanja mana stvari³³ i uslijed toga možda ima pravo na neplaćanje određenog računa. Postoje i slučajevi kada postoji spor između stranaka oko mogućnosti prijeboja (kompenzacije) odnosno kada dužnik (cit. tražbine) ističe prijeboj s nekim protupotraživanjem, a koje potraživanje osporava taj vjerovnik.

Dakle, sam ZRINO nije ništa rekao oko prekršajne odgovornosti kada postoji nesuglasnost oko toga postoji li predmetna novčana tražbina ili ne.

U praksi je također čest i slučaj tzv. lančanog neplaćanja, odnosno da jedna pravna osoba ne plati drugoj pa da ta druga pravna osoba onda ne može platiti svoje obveze trećoj itd. Moguće je da će u svim tim slučajevima biti određena prekršajna odgovornost kako pravnih osoba tako i odgovornih osoba u pravnim osobama. No to

bi moglo onda generirati brojne odštetne postupke pred trgovačkim sudovima jer, po mišljenju autorice, svi oni koji su imali štetu (pa i u vidu plaćene i prekršajne kazne) zbog neplaćanja novčane obveze imali bi pravo na naknadu te štete – što proizlazi i iz čl. 30. ZOO-a.³⁴

Nadalje će vjerojatno postojati i problem kada će se pokretati prekršajni postupci protiv javnih osoba i njihovih odgovornih osoba, a oni svoje novčane obveze nisu ispunili pravodobno jer im nisu uplaćena potrebna i predviđena sredstva iz državnog proračuna.

Sljedeći problem koji se može dogoditi u praksi uočava se da bi previsoko određena novčana kazna mogla dovesti do blokade žiro-računa dužnika novčane obveze, pa da se onda, uslijed predmetne blokade, ne naplati tražbina vjerovnika te novčane obveze.

Naime, sam ZRINO je predvidio novčanu kaznu za dužnika i njegovu odgovornu osobu, ali pri tome nije ni na koji način istaknuo zaštitu vjerovnika zbog čije je tražbine i došlo do predmetne prekršajne odgovornosti. Dakle, vjerovnik kojem tražbina nije pravodobno plaćena i dalje mora pokretati sudski odnosno javnobilježnički postupak radi naplate svoje tražbine.

³² Prigovori vezani za materijalne ili pravne nedostatke ispunjenja mogući su do 6 mjeseci nakon ispunjenja.

³³ Što može biti zahtjev za urednim ispunjenjem, predaja druge stvari, smanjenje cijene ili naknada štete.

³⁴ Pravo na potpunu naknadu – čl. 30. ZOO:

(1) Vjerovnik ima pravo na zatezne kamate bez obzira na to je li pretrpio kakvu štetu zbog dužnikova zakašnjenja.

(2) Ako je šteta koju je vjerovnik pretrpio zbog dužnikova zakašnjenja veća od iznosa koji bi dobio na ime zateznih kamata, on ima pravo zahtijevati razliku do potpune naknade štete.

UPRAVNO PRAVO

Dr. sc. Alen RAJKO, dipl. iur.*

Rezultati dvaju usporednih istraživanja nacionalnih zakonodavstava i prakse na području pristupa informacijama

UDK 342.9

U ovome se članku ukratko analiziraju netom objavljeni rezultati dvaju međunarodnih istraživanja provedenih na globalnoj razini: usporednog vrednovanja nacionalnih regulacija prava na informaciju te praktične provjere ostvarivanja tog prava podnošenjem zahtjeva za pristup određenim proračunskim informacijama.

U prvom istraživanju hrvatsko je zakonodavstvo na 6. mjestu, dok je u drugom istraživanju hrvatska praksa na 11. mjestu.

U ovome članku ukratko predstavljamo spomenute projekte te rezultate utvrđene u odnosu na našu zemlju.

UVOD

U prigodi obilježavanja Međunarodnog dana prava znati (28. rujna 2011.), *Access Info Europe* (Madrid) i *Centre for Law and Democracy* (Halifax, Kanada) objavili su rezultate usporednog vrednovanja nacionalnih uređenja prava na informaciju¹. Nedugo nakon toga objav-

ljeni su i rezultati globalnog monitoringa kršenja prava na pristup informacijama, u okviru tzv. kampanje šest

* Pročelnik Službe za upravni razvitak, Grad Opatija

¹ Detaljniji su podatci dostupni pod: <http://www.access-info.org/en/rti-rating/2011-rti-rating>. Među uključenim stručnjacima u provedbi navedene analize sudjelovao je i autor ovog teksta. Za potrebe ovog članka, navedenoj je stranici pristupljeno 9. listopada 2011.

pitanja „Pitajte svoju vladu“ (*Ask your Government! 6 Questions Campaign*)².

2. U SPOREDBNO VREDNOVANJE NACIONALNIH UKLOBENJA PRAVA NA INFORMACIJU

Metodologija primijenjena kod usporednog vrednovanja nacionalnih uređenja prava na informaciju predstavljena je povodom prethodnog obilježavanja Međunarodnog dana prava znati (u rujnu 2010.). Tada je istaknuto da je nova metodologija usmjerena na pitanje učinka nacionalnih pravnih okvira na pravo na pristup informacijama javnog sektora. Time se osigurava usporedno rangiranje više od 80 režima pristupa informacijama koji trenutačno postoje u svijetu, produbljuvanje razumijevanja prava na informaciju te promicanje zajedničkih minimalnih standarda na tom području.

Metodologijom nije obuhvaćen jedan od ključnih činitelja prava na informaciju: odredbe o proaktivnom objavljivanju informacija.

Naime, te su odredbe često raspršene širom zakonodavstva pa bi njihova znanstvena analiza zahtijevala osjetno veće resurse, obrazložili su autori.

Metodologija, čiji je razvoj trajao skoro godinu dana, sadržava numeričku procjenu primjenom 61 pokazatelja (indikatora), koji su grupirani u sedam elemenata prava na informaciju. Maksimalan broj bodova je 150.

Elementi prava na informaciju ponderirani su na sljedeći način:

ELEMENT	Maksimalan broj bodova
1. Pravo na pristup	6
2. Djelokrug	30
3. Postupak povodom zahtjeva za pristup	30
4. Iznimke od prava na pristup i odbijanje zahtjeva	30
5. Pravni lijekovi	30
6. Sankcije i zaštita	8
7. Promotivne mjere	16
UKUPNO	150

Iz netom navedenog slijedi da autori metodologije u pogledu prava na pristup informacijama najveću relevantnost pridaju djelokrugu, postupku povodom zahtjeva za pristup, iznimkama od prava na pristup i odbijanju zahtjeva te pravnim lijekovima.

Među 61 pokazateljem, bodovno je „najjači“ pokazatelj broj 29, koji se odnosi na iznimke od prava pristupa. To smatramo logičnim jer upravo iznimke (ograničenja) u najvećoj mjeri određuju stvarni sadržaj i doseg svih načelno priznatih prava. Natprosječno je ponderiran i pokazatelj broj 7 (primjena prava na pristup u odnosu na sva tijela izvršne vlasti).

Razdoblje između obilježavanja Međunarodnog dana prava znati 2010. i 2011. iskorišteno je za analizu 89 nacionalnih zakonodavstava.

Pritom je zakonodavstvo RH rangirano na šestome mjestu, sa 123 ostvarena boda.

Domaću legislativu na području pristupa informacijama ponajprije čine odredbe:

- čl. 38. st. 4. Ustava Republike Hrvatske³;

- Zakona o pravu na pristup informacijama⁴;

- niza drugih propisa, među kojima – u procesnom segmentu ostvarivanja pristupa informacijama – osobito ističemo Zakon o općem upravnom postupku⁵.

Najveći mogući broj bodova hrvatsko zakonodavstvo zabilježilo je pod 2. elementom (djelokrug) te pod 7. elementom (promotivne mjere). Manje od maksimalnog broja bodova ostvareno je prema sljedećim pokazateljima⁶:

Broj elementa/ broj pokazatelja	Sadržaj pokazatelja	Ostvareni bodovi/ mogući bodovi
1/3	Pravni okvir sadržava izjavu o načelima koja upućuju na široko tumačenje prava na pristup informacijama te naglašavaju koristi od prava na informaciju.	1/2
3/18	Podnositeljima se izdaje potvrda podnošenja zahtjeva u razumnom roku, koji ne preiazi pet radnih dana.	0/2
3/20	Javna su tijela obvezna postupiti u skladu s izjašnjenjem podnositelja na koji način želi pristupiti informaciji, osim u ograničenom broju jasno određenih iznimaka (npr. radi zaštite zapisa).	1/2
3/21	Javna su tijela obvezna odgovoriti na zahtjev što je brže moguće.	1/2
3/23	Produljenja roka jasno su određena (20 radnih dana ili manje), uključujući dužnost da podnositelj bude obrazloženo obaviješten o produljenju roka.	1/2
3/25	Postoje jasna pravila vezana za pristojbe i naknade troškova pristupa, koja su određena centralno, a ne od strane svake javnog tijela ponaosob. Pristojba/naknada mora biti ograničena na troškove umnožavanja i dostave informacije, uz besplatan pregled i elektroničku presliku dokumenta, te uz besplatnu dostavu određenoga početnog broja stranica (najmanje 20).	1/2
3/26	Postoje osiobođenja od plaćanja pristojbe i naknade troškova pristupa za siromašne podnositelje.	0/2
4/28	Standardi zakona o pravu na pristup informacijama imaju veću pravnu snagu od ograničenja pristupa (odredaba o tajnosti) sadržanih u drugim zakonima u slučaju sukoba zakona.	1/4

³ Nar. nov., br. 85/10. – proč. tekst.

⁴ Nar. nov., br. 172/03.

⁵ Nar. nov., br. 47/09.

⁶ Podatci o ostvarenim bodovima prema pojedinom pokazatelju navedeni su prema konačnoj inačici bodovanja, dostavljenoj autoru ovog teksta, kao jednom od stručnjaka uključenih u analizu, neposredno uoči objave rangiranja. Međutim, prema toj inačici hrvatska je legislativa ostvarila 124 boda, što slijedi i iz zbroja umanjenja bodova po pojedinom pokazatelju. Međutim, razlika od jednog boda ne utječe na ukupnu poziciju hrvatskog zakonodavstva u okviru navedenog rangiranja.

² Detaljniji su podatci dostupni pod: http://www.access-info.org/documents/6QC/6QC_Report_Publication_version_September_2011.pdf. Za potrebe ovog članka, navedenoj je stranici pristupljeno 9. listopada 2011.

Broj elementa/ broj pokazatelja	Sadržaj pokazatelja	Ostvareni bodovi/ mogući bodovi
4/29	Iznimke od prava na pristup u skladu su s međunarodnim standardima. Dopusitne iznimke su: nacionalna sigurnost, međunarodni odnosi, javno zdravlje i sigurnost, sprječavanje, istraživanje i progon protupravnih postupanja, privatnost, legitimni komercijalni i drugi gospodarski interesi, upravljanje ekonomijom, pravično suđenje i procesne povlastice, zaštita okoliša, legitimna priprema politike i druga djelovanja javnih tijela. Dopusitno je također podnositelja uputiti na informacije koje su već javno dostupne, na primjer <i>online</i> ili u tiskanom obliku.	9/10
4/33	Propisan je jasan i prikladan postupak savjetovanja s trećom stranom koja osigurava informaciju koja je predmet zahtjeva na osnovi povjerljivosti. Prilikom razmatranja zahtjeva za pristup, javno će tijelo uzeti u obzir sve primjedbe treće strane, ali treća strana ne može zabraniti pristup informaciji.	0/2
5/38	Član(ovi) nadzornog tijela imenovani su na način koji isključuje političko uplitanje te uživaju sigurnost položaja, na način da su zaštićeni od arbitrarnog opoziva (kako postupovnoppravno tako i materijalnopravno).	0/2
5/40	Osobe s jakim političkim vezama ne mogu biti imenovane u nadzorno tijelo. Za imenovanje su propisani kriteriji profesionalne stručnosti.	0/2
5/41	Neovisno nadzorno tijelo ima ovlasti potrebne za obavljanje svojih funkcija, uključujući pregled klasificiranih dokumenata, kao i prostora javnih tijela.	1/2
5/48	U postupku povodom pravnog lijeka na javnom je tijelu teret dokaza da nije postupalo protupravno.	0/2
5/49	Neovisno nadzorno tijelo može javnom tijelu naložiti provedbu odgovarajućih strukturnih mjera (npr. intenzivnije stručno osposobljavanje ili poboljšanje upravljanja zapisima).	0/2
6/52	Neovisno nadzorno tijelo i njegovo osoblje uživaju pravni imunitet za postupanje u dobroj vjeri u provedbi svojih ovlasti i dužnosti u okviru provedbe zakona o pravu na pristup informacijama. Druge osobe uživaju sličan imunitet kada u dobroj vjeri informacije čine dostupnima sukladno zakonu o pravu na pristup informacijama.	1/2
6/53	Postoji pravna zaštita od kažnjavanja osoba koje u dobroj vjeri dostavljaju informacije kojima se otkrivaju nezakonitosti (npr. „zviždači“).	1/2

Autori projekta dodatno napominju da su najbolje rezultate ostvarila novija zakonodavstva na području pristupa informacijama, dok su „starija“ europska zakonodavstva zabilježila lošije rezultate. Za neke od pravnih

poredaka s novijim uređenjem za sada se ne može zaključiti u kojoj će mjeri dobru legislativu pratiti praksa. Ijednako tako, očito je da relativno nisko rangiranje zakonodavstva pojedinih zemalja s jakom tradicijom transparentnosti (npr. skandinavskih) ne odražava stvarno stanje u praksi.

Naime, bitno je ne izgubiti iz vida da je primijenjena metodologija obuhvatila sadržaj relevantnog zakonodavstva, a ne provedbu tog zakonodavstva u praksi.

3. KOMPARATIVNA ANALIZA PRISTUPA PRORAČUNSKIM INFORMACIJAMA

Navedena je analiza obuhvatila 80 zemalja, u kojima su suradnici projekta postavili po šest pitanja o informacijama vezanima za proračun, na područjima zaštite majčinstva, međunarodne pomoći i zaštite okoliša (detajniji podatci o primijenjenoj metodologiji dostupni su pod izvorom navedenim u bilješci 2).

Na ukupnoj razini istraživanja zabilježeni su nepovoljni rezultati:

- u 38% slučajeva zabilježeno je prešutno odbijanje;
- u 26% slučajeva primljene su tražene informacije;
- u 19% slučajeva primljene su informacije bile nepotpune;
- u 13% slučajeva odgovoreno je da adresat ne posjeduje informaciju;
- u 4% slučajeva zahtjev je odbijen (usmeno ili pismeno).

Među 15 najbolje rangiranih zemalja⁷, dvije trećine su tzv. „nove demokracije“.

Hrvatska je zauzela 11. mjesto, s pet od mogućih šest pozitivnih odgovora, prosječno dva pokušaja dolaska do informacije, prosječno 39 dana za ostvarivanje pristupa informaciji, bez zabilježenih slučajeva prešutnog odbijanja odgovora.

4. ZAKLJUČAK

Prvo istraživanje spomenuto u ovome članku obuhvatilo je kvalitetu normativnog uređenja prava na informaciju, dok se drugo istraživanje odnosilo na zbiljsku dostupnost traženih informacija⁸.

U oba istraživanja rezultati zabilježeni u Hrvatskoj su vrlo dobri.

I dok kod prvog istraživanja možemo zaključiti da Hrvatska komparativno ima jedan od boljih zakonodavnih okvira na području pristupa informacijama javnog sektora, rezultati drugog istraživanja mogu biti uzeti s određenom rezervom. Naime, iz aktualne domaće prakse slijedi da proračunske informacije, pristup kojima je uzet kao mjerilo navedenog istraživanja, nisu među informacijama kod kojih tipično dolazi do nezakonite uskrate informacija⁹.

⁷ Novi Zeland, Gruzija, Indija, Namibija, Armenija, Kolumbija, Ukrajina, Crna Gora, Srbija, Bugarska, Hrvatska, Slovenija, Južna Afrika, Kostarika i Njemačka.

⁸ Oba su istraživanja rezultirala nizom zanimljivih zaključaka, čije bi navođenje znatno nadišlo temu ovog članka. Stoga zainteresirane čitatelje upućujemo na izravni pristup rezultatima istraživanja, putem izvora navedenih u bilješkama 1 i 2.

⁹ O nekim zapažanjima iz prakse pristupa informacijama u RH v. npr. internetsku stranicu nevladine organizacije GONG (www.gong.hr).

SUMMARIES

Branko VUKMIR

SHORT COMMENT ON FIDIC SHORT FORM OF CONTRACT

This article deals with the Short Form of Contract of International Federation of Consulting Engineers (FIDIC), published at the same time as the other FIDIC Contract Conditions (in 1999). It comprises simpler construction works and represents the abridged and to a certain extent changed and simplified issue of the Conditions of Contract for Construction for Building and Engineering Works Designed by the Employer Short Form of Contract. It refers to the construction works of a lower value, although these can be the contracts of a higher value if the construction works are simple and last for a short period of time. The same as with the Conditions of Contract for Construction for Building and Engineering Works Designed by the Employer, the Short Form of Contract implies that the construction works will be carried out according to the project provided by the Client. However, the Short Form of Contract may also be used if the Client provides a part of the project for certain construction works, as well as for the cases when the Contractor makes the project for the equipment for machine and electric works.

Page 3

Iris GOVIĆ

DISTRRAINT ON SALARY IN VIEW OF AMENDMENTS TO NEW DISTRRAINT ACT

The legal area of distraint on salary is primarily determined by the Distraint Act as the general regulation of the distraint law. The new Distraint Act became completely effective at the beginning of 2012, whereas the provisions regarding the issues of distraint on salary came into effect at the beginning of 2011. The Act on Amendments to the (new) Distraint Act was passed at the end of 2011. This Act changed the provisions of the new Distraint Act which became effective at the beginning of 2011, comprising the group of receipts which are exempted from distraint. Besides the existing exemptions, the other receipts exempted from distraint include maternity compensations, parental cash subsidies, unless determined differently by a special regulation, and other receipts exempted according to the special regulations. In addition, there are some new ways of the procedures by the Financial Agency upon opening a special account protected from the distraint and its forwarding.

Page 9

Olivera LONČARIĆ-HORVAT

NATURAL DISASTERS IN TAX LAW

Besides natural disasters, the man has become a frequent participant in other anthropogenic events such as wars, terrorist attacks, fires etc. In difference to the natural disasters the man is in such events an active participant, who caused such disasters by himself. The natural disasters and the anthropogenically caused disasters have consequences on the economy. These are the vast damages in the national economy, which directly lead to the enormous increase of financial burden of all the tax payers. Accordingly, the natural disasters are reflected on the relations in view of the tax law, which is analyzed in this article.

Page 22

Gabrijela MIHELČIĆ
Domagoj VUČKOV

LIEN ON REAL ESTATE AS SECURITY OF EXPIRED TAX RECEIVABLES (PART 2)

In the first part of the article the authors explained in detail the institute of tax expiry. In this part they explain the issue of the allowed establishment of voluntary and non-voluntary (forced) court liens on the real estate in order to secure the expired tax receivables and provide the answer whether tax receivables still exist after the expiry of tax receivables.

Page 25

Maja BUKOVAC PIVAČA
Josip BRKIĆ

NEW ACT ON RENTAL AND SALES OF BUSINESS PREMISES - OVERVIEW OF NEW SOLUTIONS AND EXISTING UNDERSTATEMENTS

The authors of the article present the overview of the valid provisions of the Act on Rental and Sales of Business Premises, including the provisions of the new Act on Rental and Sales of Business Premises. They also provide the answers to some questions which have been unclear in the court practice so far and for which the above stated Act does not offer any solutions. The most parts of the new Act became effective on 15 November 2011.

Page 29

Jelena ČUVELJAK

ACT ON DEADLINES OF SETTLEMENT OF CASH RECEIVABLES

At the end of 2011 the Act on Deadlines of Settlement of Cash Liabilities was passed and becomes effective on 1 January 2012. This Act determines the deadlines of settlement of cash liabilities arising from the contracts signed by the entrepreneurs on performing the activities, which represent the business of at least one of them or they are related to the performance of such activities, as well as the contracts signed between the entrepreneur and the persons of public law. After the above stated Act becomes effective, the provision of the Art. 174 of the Act on Obligatory

Relations (cash liabilities in commercial contracts) becomes invalid. This is one of the steps of the compliance of the Croatian legislation with the EU *acquis communautaire*.

Page 39

Alen RAJKO

RESULTS OF TWO PARALLEL RESEARCH OF NATIONAL LEGISLATIONS AND PRACTICES IN FIELD OF ACCESS TO INFORMATION

The author of the article analyzes the recently published results of the two international research performed on the global level: the comparative evaluation of the national regulations regarding the right to the information and the practical check-up of exercising such a right by making a claim for the access to certain budgetary information. In the first research the Croatian legislation is ranked on the sixth position, whereas in the second research the Croatian practice takes the eleventh position.

Page 44

Mihovil RISMONDO

TWO INSTANCES IN DECISION MAKING ON RIGHTS FROM PENSION INSURANCE - IN VIEW OF NEW ACT ON GENERAL ADMINISTRATIVE PROCEDURE

Due to the fact that on 1 January 2010 the new Act on General Administrative Procedure became effective, it was necessary to comply its provisions with the provisions of the Act on Pension Insurance. Since there are substantial differences and discordance between the existing normative solutions regarding the consideration of the provisions of the specific administrative procedures, a question arose regarding the two instances upon decision-making on the rights exercised in the public services. This article deals with such an issue from the viewpoint of the rights from the pension insurance which are obtained in the administrative procedure, including the organization of such a procedure, the character of its protection and the two instances upon decision-making on it.

Page 47

Željko DOMINIS

MUST VESSEL OWNER BE ON BOARD UPON SAILING INTO TERRITORIAL WATERS OF REPUBLIC OF CROATIA?

Due to the fact that in the customs practice there are numerous cases of instituting offence proceedings and collection of customs debts, which emerged because the vessel owner was not on board upon sailing into the territorial waters of the Republic of Croatia, this article presents (through) the international legal regulations and the recent court practice the cases in which it was not required for the vessel owner to be on board.

Page 51

Vlatka KUČEVIĆ
Marija KULAŠ

TRADE ACT - NEW PROVISIONS AND ADVANTAGES

The Act on the Amendments to the Trade Act, which became effective in October 2011, has created the corresponding legal basis which is adapted to the practice of the developed countries and the new conditions on the market. Accordingly, it is now possible to use the term *liberalization of trade* literally. The above stated Act enables a further development of the trade activities in Croatia, taking into consideration the interests of employees and consumers, all aimed at the proper arrangement of the market in view of the reducing the space for grey economy and unloyal market competition.

Page 57

Renata PRAŽETINA KALEB

MOBBING AT WORK AND LEGAL PROTECTION OF VICTIM OF MOBBING

The article analyzes the institute of mobbing and its position in the Croatian law. It presents the types of mobbing and the ways of its prevention. Although according to the Art. 130 of the Labour Act the cases of mobbing may be processed at court, the court protection has so far been inefficient. The experience from practice points to an increasing number of persons who ask for help due to mobbing at work. However, this phenomenon has not been thoroughly researched so far. The new Penal Code, which becomes effective on 1 January 2013, determines mobbing as a criminal act within the criminal act *Harassment at Work*.

Page 61

Nevanka ŠIRNHORST

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS - AUTHORITY RATIONE TEMPORIS

The authority *ratione temporis* or temporary authority refers to the temporary limitation of the procedures made by the specific international court, which is determined by the time limitation of their effectiveness and the application of the international document. The international document (contract, convention, charter, pact, agreement, protocol, statute) is a legal document which according to the international law is signed by the international legal entities, especially states. According to the regulations of the international law such a document obliges the state which has signed it, i.e. becomes effective and applicable in the states which have signed it, after its ratification. Therefore, in the bilateral relations it is important to previously determine the time limit of the validity of the international document, i.e. its application *ratione temporis*.

Page 69